

Irène Joliot-Curie (1897-1956)

Francuska fizyczka i chemiczka; jako pierwsza kobieta pełniła funkcję wiceministra do spraw badań naukowych Francji. Wraz z mężem F. Joliot została wyróżniona Nagrodą Nobla w dziedzinie chemii za odkrycie zjawiska sztucznej promieniotwórczości („syntezy nowych pierwiastków promieniotwórczych”). Była córką Marii Curie-Skłodowskiej – podwójnej laureatki Nagrody Nobla.

Frederick Sanger (1918-2013)

Brytyjski biochemik; dwukrotnie wyróżniony Nagrodą Nobla. W 1958 wręczono mu ją za prace dotyczące struktury białek. W 1980 uhonorowano go razem z W.H. Gilbertem za wkład w określenie sekwencji zasad w kwasach nukleinowych. Jest jedyną – jak dotąd – osobą dotąd wyróżnioną dwa razy Noblem z chemii

Richard Willstätter (1872-1942)

Niemiecki chemik; badał barwniki roślinne. W 1915 roku został wyróżniony Nagrodą Nobla w dziedzinie chemii za badania nad barwnikami roślinnymi, zwłaszcza chlorofilem. W trakcie pierwszej wojny światowej opracował filtr oddechowy do masek gazowych, z których korzystali niemieccy żołnierze.

Jennifer Doudna (1964)

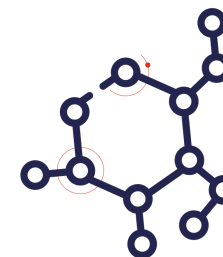
Amerykańska biolog molekularna i biochemik; profesorka na Uniwersytecie Kalifornijskim. Wspólnie z E. Charpentier prowadziła badania nad układem odpornościowym bakterii *Streptococcus*. W 2020 obie badaczki zostały wyróżnione Nagrodą Nobla w dziedzinie chemii za opracowanie edycji genomu. Była to pierwsza Nagroda Nobla w naukach ścisłych, która została wręczona dwóm kobietom.

Łamigłówka Einsteina

Sprawdź się!

W Tygodniu Noblowskim zapraszamy do zmierzenia się ze specjalnymi łamigłówkami logicznymi, dotyczącymi osób... wyróżnionych Nagrodą Nobla. Ten typ quizów bywa określany jako „łamigłówki Einsteina”.

Czy genialny badacz – uhonorowany Nagrodą Nobla w dziedzinie fizyki w 1921 roku – rzeczywiście za młodu stworzył ten typ łamigłówek logicznych? Nie – to raczej tylko anegdota. Co nie oznacza, że „łamigłówka Einsteina” nie może stanowić sporego wyzwania (była wykorzystywana na przykład do testowania algorytmów komputerowych).

Materiał powstał w celach edukacyjnych w ramach projektu Tydzień Noblowski 2023. Partnerem wydarzenia jest firma Pfizer.

	1	2	3	4
Imię i nazwisko				
Kraj				
Rok przyznania wyróżnienia				
Nagrodę przyznano za				
Fakt z życia				

Jeśli chcecie się zmierzyć z łamigłówką – oto kilka porad:

- uważnie przeczytajcie wszystkie wskazówki;
- wpiszcie do tabeli te informacje, których usytuowanie w niej nie budzi wątpliwości;
- następnie – drogą dedukcji, drogi Watsonie – stopniowo uzupełniajcie dostępnymi informacjami kolejne puste miejsca;
- w każdej z pięciu kolumn tabeli powinny znaleźć się następujące dane dotyczące jednego Noblisty/jednej Noblistki: imię i nazwisko, kraj pochodzenia, data przyznania wyróżnienia, powód wręczenia Nagrody oraz jedna ciekawostka dotycząca życia lub dokonań laureata/laureatki.

Powodzenia! Koniecznie dajcie znać, jak Wam poszło!

1. Jennifer Doudna, amerykańska badaczka, znajduje się w trzeciej kolumnie.
2. Osoba pochodząca z Francji otrzymała wyróżnienie w 1935 roku za odkrycie zjawiska sztucznej promieniotwórczości.
3. W czwartej kolumnie znajduje się osoba, która podczas pierwszej wojny światowej opracowała filtr oddechowy do masek gazowych używanych przez niemieckie wojsko.
4. Osoba pochodząca z Wielkiej Brytanii, znajdująca się w drugiej kolumnie, jako jedyna dotąd otrzymała dwa wyróżnienia noblowskie w dziedzinie chemii.
5. Osoba, która otrzymała wyróżnienie za opracowanie edycji genomu, znajduje się w trzeciej kolumnie.
6. W pierwszej lub w ostatniej kolumnie znajduje się Irène Joliot-Curie.
7. Frederick Sanger znajduje się po lewej stronie od osoby pochodzącej z USA.
8. Osoba, która znajduje się w pierwszej kolumnie, jest dzieckiem znanej, polskiej „podwójnej” Noblistki.
9. Richard Willstätter, niemiecki chemik, otrzymał wyróżnienie za badania nad barwnikami roślinnymi, zwłaszcza chlorofilem.
10. Osoba wyróżniona w 2020 roku, znajduje się dokładnie pomiędzy laureatem z 1958 roku oraz z 1915 roku.
11. Wyróżnienie przyznane Jennifer Doudna jest wyjątkowe, to pierwsza Nagroda Nobla w naukach ścisłych, która została wręczona dwóm kobietom.
12. Osoba wyróżniona w 1935 roku, znajduje się dokładnie po lewej stronie od osoby, którą nagrodzono za badanie dotyczące struktury białek, zwłaszcza insuliny.